

ընդարձակ ցանկով մը (521—573) կը փա-
կուին այս երկու հատորները, որոնք այսուհե-
տեւ պիտի փոխանակեն de Lagardeի Հայկական
ուսումնասիրութիւնները: Կը ցանկանք տեսնել
յարգող հատորներն եւ ըստ կարի շուտով:

Հ. Գ. ՄՂԵ.

Լ Ե Ձ Ո Ւ Ր Ա Ն Ա Կ Ա Ն

Հ Ա Ր Ե Ք Ա Ռ Ե Թ Ր Ե Ն Ե Լ Ո Ւ Ե Ն Ի Ռ Ե Հ Ո Յ Ե Ե
Գ Ր Ե Ռ Ե Կ Ա Ն Բ Ե Ր Ե Բ Ե Ի Ն

(Հարուստ-բնակ.)

Ք.

Բարուկ	(Թուրք. փա- պուշ)	մուճակ, հողա- թանի:
Պարուրայ	(վալ. papura)	եղէգ:
Բազբ	(վալ. pajora)	վարդարան: արծիւ:
Բաժարայ		բանալի, բալլէք:
Բախիլ		նախանձատ:
Բախիլի		նախանձիլ:
Բախուլթիւն		նախանձ:
Բազդ		էրիկ, սմուսին:
Բարալոյ	(գաղղ. para- pluie)	անձրեւոց:
Բարիա	(գերմ. Paar)	բանի մէ զՅԳԸ, բնկերք:
Բեշի	(լեհ. pewny)	ստոյգ, իրաւ է:
Բեւեմեկ	(լեհ. przemies- nie)	թերեւս, գուցէ:
Բեվուն	(վալ. paunu)	սիրամարգ: գործան, պահա- րան:
Բրհար		փորձ առած են: կարմրակայտ:
Բարաբար		լար, լարամարդի:
Բարաբարի		առու, վտակ:
Բարբ	(վալ. përfu)	բշիկ բշիկ ընել: սարեկիկ, սերի- նոս:
Բարաբար		խթան, բիտ:
Բինդին	(վալ. pintenu)	ժողովրդայնատ:
Բելպանուշ	(լատ. plebanus)	կաթաւ (թըու- չուն):
Բոթբոնի		սպանել: բոկոտն:
Բոյել, բովել		կանուղջ:
Բուս	(վալ. podu)	մանչեւ, գուալ:
Բարջել		յապոյ (թըու- չուն):
Բուրալոյ	(վալ. pupasa)	

Բուհալ	(լեհ. u.c.u. pu- hacz)	բուէճ, մեծ բու:
Բուշտ		տն ֆուշտ:
Բուսոյ	(հունգ. pusza)	արտոնատն
Բուսոյ	(լեհ. u.c.u.)	գրատարի, րնտարի:
Բուսոյ մարգ		խաբարայ, սրի- կայ:
Բուրջել	(վալ. purrelu)	տն Զուշայ:
Բուրջայ		հողմովար, շա- րանայն թագէ:
Բրէլ	(ուս. precz)	բուր:
Բրեվիէկիուժ	(լատ. privile- gium)	արտոնութիւն, արտոնագիր:
Բրովիոր	(լատ. provisor)	գործակատար:
Բուսարայ	(յուն. ποδάγρα)	յարացաւու- թիւն:
Բորդիցայ	(վալ. portitia)	պղտիկ դունն, դունակ:

Ք.

Գարալուշ	(բուլ. kapelus)	բեղոյր, գլխարկ:
Գարեկլան	(հունգ. káplán)	փոխժողովրդա- պետ:
Գարալոյ		միջատ, ճճի:
Գարբ շոր	(թուրք.)	շոր:
Գարլան		պիտակ:
Գանդրովել		գանդակովել:
Գանդոյ	(հունգ. kanta)	կուժ:
Գատայ	(գերմ. Kasse)	գանձանակ, արկ:
Գարաղի		սիրուն, սիրելի:
Գարալոյ	(թուրք.)	ազուս:
Գեանի կալուկ		գառուկ:
Գեշ բանել		պարտաւել, ե- պելել, պատ- ժել:
Գըբրիվոր	(վալ. caprioru)	այծեանն:
Գըդնիդ անել		շանայ, փոյթ ընել, ճգնիլ:
Գըլնտար	(վալ. calinda- riu)	օրացոյց, տուն- ցոյց, ստուգ:
Գըլիդ ըլլալ		մաշիլ (ակուս- ները):
Գըմարայ	(Տնգ. kamara)	սերունքիտան վերտաեղուն- թիւն:
Գըբրիդ անել		կուշել, կարկա- շել:
Գիդինան, Գի- դիմար		գիդինգակ, ման- րավանտ:
Գիմ		կիճէ, թէ որ:
Գլիթ		գլուխ:
Գլայ		գլնցի:
Գոգանայ	(վալ. cocóna)	կին, տիկին:
Գոնանկ		գրպան:
Գոշ		խալուշ:
Գոպար		թիթեւ:
Գոգուսուժ		օրտուսժ:
Գորայ		տն Գորայ:
Գոց		կղպակ:

1 Այս է: ստոր նման լատիներն եկեղեցական բա-
սերը Գրանիլուանից պղտից մէջ առ հատարակ կը
գործանուին:

Գուր, գուրայ	(Հունգ. սլաւ. հունգ. շափիրր kupa)	12 դեպիլիար:
Գուգու	(Թուրք.) կկու:	
Գուգուբուճ	(վալ. cucuruz)	եգիպտացորեն:
Գուգրայ	(էսպերէն վալ. curca)	հեռակ
Գուրայ	(վալ. cursa)	արդայթ, կոմպուէ, ծուղակ:
Գրակվայ		գրաւ:
Գրջայ	(Հնգ. koresma, լեհ. karczma)	գինետուն, պանդոկ:
Գոնաթիկայի վրայ	(լատ. conditio)	պոլմանաւ:
Գորայ		ըստ, համայն:
(Հորն-ի-ի)		ՄՏՏՆ ՎՈՅԾԵՆ

ՅՅԵԵԵԵԵԵ

ՆՈՐՈՐԻՆԻՆԻ

1. Տեղեկութիւն վնայ արձանագրութեանց վրայ: — Ա—Լ—Է բառը: — 2. Տ. Յակոբ վարդաբեմնց:

1. Տեղեկութիւն վնայ արձանագրութեանց վրայ: — Ա—Լ—Է բառը: Գր. Կ. Բ. Բասմաշեան այս վեճակարարով դիտողութիւն մը հրատարակած է (ա. «Նոր հրատարակութիւնք») որուն բովանդակութիւնն է հետեւեալը: Բոլոր բեւեռագէտք վանեան արձանագրութեանց մէջ յաճախ գործածուող մէկ բառը կը կարդան Ա—Գ—Ի, եւ ստոր «ստէ, բայի նշանակութիւնը կոտան: Սակայն այս ընկերադասն անձիչք է, եւ պէտք է նոյն բեւեռագէտքն ընթեռնուլ ավել տեղ Ա—Լ—Է, Համեմատելով այս բառին դիրքն ավել անգամ՝ որ կը հանդիպի ստորետանեան-բարեւական բեւեռագրութեանց նոյն կարգի բանաձեւի մը հետ, կը ստեղծուի որ համազոր է միշտ ստոր Ա—ՆԱ—ՎՈՐ բառը որ «ստէ» չի նշանակեր, այլ առաջին գէւքի դերանունն է, ուստի՝ «Ե»: Ահա համեմատութիւն մը.

վնեան	Menuani	Ispuiniehi,
(Յիշատակարան.)	Միճուսայ	Իչպուիեայ,
	erilaš	taraie,
	արբայ	չոր,
	alusi	paurmi Dhušpae,
	իշխան	Տուպայ,
	erilaš	alsuini,
	արբայ	մծ,
	erilaš	ebanaue Biainaue,
	արբայ	աշխարհին վնայ,
	Menuaš	Ispuimihiniš,
	Միճուսայ	Իչպուիեայ,
	A—LI—E	...
	Ե...	

Hammurabi,	Բաբելոնեան
Համուրապի,	
šar	dannu,
արբայ	Տոր,
šar	Babilu,
արբայ	Բաբելոնի,
šar	muštešmi,
արբայ	որ հնազանդեցուցի,
	kibratim arbaim,
	զիդման չորսին,
	A—NA—KU.
	Ե:

Առաջին մեկնութեան կամ «ստէ, բանաձեւին սպաջոյ կը բերուի միշտ Աքամենեան Պարսից բեւեռագրաց նման բանաձեւը՝ «Ստէ արբայ...»: Սակայն Ռուրդեանը չէին կրնար Աքամենեանց բանաձեւն փոխ առնուլ: Պարսկական արձանագրութիւնը կը սկսի Կիրոսով (560 Ն. Ք.): մինչ Ռուրդեանց հարստութիւնը դարբերով կանխագոյն է, եւ թէեւ նոյն հարստութեան սկզբնադրութեան ձիչք թուականը ծանօթ չէ, բայց գոնէ Տիգրատ-Պիղեսար Ա. արբայի արձանագրութեան (յամէ 1123 Ն. Ք.) կ'իմացուի որ Ռուրդեան հարստութիւնը կար արդէն այն ժամանակ: — Եղբակցութիւնն այն կըլլայ որ նոյն բանաձեւը A—LI—E ընթեռնուլ է, եւ ոչ թէ «տէ արբայ...» թարգմանելու, այլ՝ «Ե», արբայ...»

2. Տ. Յովիք վարդաբեմնց: Լեհաստոյց հին նշանաւոր անձնադրութիւններէն մին է վարդաբեմնց քահանան՝ որ 1732ին սրբութեան համբաւով վանանած է, եւ Ստանիսլաւի Հայոց եկեղեցոյ մէջ թաղուած. եկեղեցոյ աւանդատան դրան վրայ անոր պատկերն ալ ցայսօր կախուած է: Ստանիսլաւի Հայոց եկեղեցոյն «Չիրք մեռելոց, մատենին մէջ՝ Ստեփանոս Խոջա անձամբ կը գրէ հետեւեալը վարդաբեմնց քահանային վրայ.

«Յամիճեանն 1732 Հոկտ. 21 ի կիրորէին: Բաղմապատի Տէր Եսայիքն վարդաբեմնց բենիդէնցիարիւս այս Սգանիսլաւու եկեղեցոյս ամաց 77 եօթմանստն եւ եօթանց, ի հաղորդութեան սուրբ մօր եկեղեցոյ եւ մեծա սրբակացութեամբ հանգեաւ ի գորտոտս, ընկալել նախ զուրբ խորհուրդս եկեղեցոյ որոյ մայմինն Հոկտեմբերի 22 թաղեցաւ ի գարնացան առաջին բեմին Սր. Գայեթմետայի մեծ եղբոր իմում բան. Ասպատուրին, որպէս ինքն խնդրեաց: Սա էր կամենացի, ծնեալ յամի 1655, ի պարկեշտ ծնողաց, Հօրն անուն էր վարդաբեմ, եւ մօրն Զօփիայ: Թորժամ Յաճիկք առին զպաճեմնց